

Kvalitu ovzduší v Kraji Vysočina významně ovlivňují lokální topeniště

22.4.2024 - Jitka Svatošová | Krajský úřad Kraje Vysočina

Měření umožnil projekt řešený v rámci výzvy 2A „Tromso“, program „Životní prostředí, ekosystémy a změna klimatu“, který byl financovaný z Norských fondů. Obce i kraj Vysočina měly tedy jedinečnou příležitost, jak bezplatně zjistit, co jejich občané dýchají.

Jaké jsou výsledky srovnání zimních a letních měsíců?

Ukazují na výrazné zhoršení kvality ovzduší vždy v zimních měsících. *„Tyto výsledky vypovídají o významném vlivu lokálních topenišť na kvalitu ovzduší na vybraných lokalitách. Současně ze 60 sledovaných lokalit jsme na 14 z nich zjistili překročení hodnoty imisního limitu pro koncentrace Benzo(a)pyrenu nad přípustný $1 \text{ ng} \cdot \text{m}^{-3}$.“* vysvětluje Radek Vít z Centra dopravního výzkumu.

Koncentrace Benzo[a]pyrenu v zimních obdobích 2022 a 2023

V průběhu zimy 2023 byly měřeny v průměru nižší koncentrace Benzo[a]pyrenu než v zimě 2022. Důvodem byla patrně nižší intenzita vytápění vzhledem k vyšším venkovním teplotám. I přesto došlo meziročně ke zvýšení koncentrací této látky na 19 lokalitách v kraji.

Koncentrace aerosolových částic v průběhu realizace projektu

Koncentrace aerosolových částic frakce PM10 byly podle očekávání vyšší v zimních měsících na většině lokalit. Hodnota denního imisního limitu PM10 byla překročena za celé sledované období na území kraje 17krát.

V zimě 2023 byly celkově naměřeny nižší koncentrace PM10 než v zimě 2022. Přesto ale v roce 2023 došlo ke zvýšení koncentrací PM10 na 22 lokalitách v porovnání se zimou předchozí.

Jak zlepšit ovzduší v kraji?

S tím nám pomůže Akční plán zlepšování kvality ovzduší pro Kraj Vysočina, který zpracovali odborníci z firmy Bucek s.r.o. a je výstupem projektu. „Akční plán definuje cíle a postupy kraje a určuje opatření, která přispějí ke snižování emisní zátěže, zlepšení ovzduší nebo informovanosti veřejnosti o vlivu zdrojů znečišťování v kraji na kvalitu ovzduší a lidské zdraví“ doplňuje Jakub Bucek z firmy Bucek, s.r.o. Dokument je zaměřen na oblast domácího vytápění, průmysl, energetiku, zemědělství a dopravu. Základním cílem Akčního plánu je zlepšit ovzduší na území kraje a dále zajišťovat zlepšování nebo alespoň udržování stávající kvality ovzduší i při rozvoji území.

„Akční plán schválila Rada kraje Vysočina na svém řádném zasedání 9. 4. 2024. Tento dokument nám pomůže nejen při rozhodování o zacílení další podpory výměny starých kotlů, ale přináší i návrh celé řady dalších opatření např. v oblasti dopravy, jejichž implementace bude mít pozitivní dopad na čistotu ovzduší“ uvedl radní Kraje Vysočina pro lesní a vodní hospodářství, zemědělství a životní prostředí pan Ing. Pavel Hájek a doplnil: *„jsem rád, že Vysočinu můžeme označit za kraj s čistým ovzduším, k čemuž přispívá dlouhodobý monitoring, investice do jednotlivých opatření a také vzdělávání o správném způsobu topení.“*

Výsledky a výstupy projektu jsou veřejné

Široká veřejnost se o nich může dozvědět na webových stránkách monitoringpau.cz, jednak z interaktivních map výsledků měření kvality ovzduší a dále také z vlastního Akčního plánu, který je umístěn na webu.

Kontakty:

Centrum dopravního výzkumu, v. v. i.

Mgr. Roman Ličbinský, Ph.D.,
ředitel Divize udržitelné dopravy a dopravních staveb

e-mail: roman.lichinsky@cdv.cz

Bucek s. r. o.

Mgr. Jakub Bucek,

jednatel firmy

e-mail: jakub.bucek@buceksro.cz

Kontakt pro novináře:

Ing. Veronika Petková,

vedoucí oddělení marketingu,

tel.: 771 276 575, e-mail: pr@cdv.cz

BLÍŽE O PROJEKTU:

Jednou z nejproblematictějších znečišťujících látek v našem ovzduší je Benzo[a]pyren, který je prokázaný lidský karcinogen. Patří do skupiny polycyklických aromatických uhlovodíků, které obecně mají závažné dopady na zdraví člověka. Jeho koncentrace na mnoha měřicích stanicích imisního monitoringu v České republice překračují imisní limit daný zákonem č. 201/2012 Sb.

https://www.kr-vysocina.cz/vismo/dokumenty2.asp?id=4126118&id_org=450008